

Nest
De C. Rebecqueplein 20b
2518 RA Den Haag
+31(070) 3653186
info(at)nestruimte.nl
www.nestruimte.nl

NEST JAARVERSLAG 2024

Elsamarijn Bruys & Loma Doom - Open Field (foto GoedFolk)

2024 was een jaar van verschuiving en heruitvinding. Terwijl het DCR-gebouw werd voorbereid op een duurzame toekomst, verplaatste Nest zich naar een nieuw, tijdelijk onderkomen in het Laakkwartier. Niet zomaar een ruimte, maar een industriële loods met een rauwe echo, een casco plek waar kunst haar eigen taal moest gaan vinden.

Dit was geen conventionele overgang. Het was een sprong in het onbekende. Waar de muren van ons oude onderkomen nog de gestileerde neutraliteit van de 'white cube' ademen, vroeg deze ruimte in Laak om iets totaal anders: kunst die zich niet enkel liet beschouwen, maar ruimte claimde, zich verankerde in licht, geluid en beweging: ingegeven door club Laak, met wie we dit pand delen. Het vroeg ook om een ander programma ritme; een andere ademhaling.

Met On Art and Listening werd luisteren onder andere een daad van verzet. In een tijd waarin ruis de overhand heeft, kozen we voor stilte als grondstof en aandacht als methode. In verschillende opeenvolgende installaties van kunstenaars als Pauline Boudry en Renate Lorenz, Henk Schut en Nikita Gale onderzochten de politieke en emotionele kracht van het luisteren. Wanneer stopt horen en begint luisteren? Wat onthult de stilte? Welke stemmen verdienen herhaling? Hoe klinkt de nacht, door de oren van queer en vrouwengeluid? Wat als we de stemmen die het nieuws elke dag domineren anders interpreteren? Niet als retorische vragen, maar als uitgangspunt voor een ervaringsgerichte dialoog tussen werk en toeschouwer. Dat Nest zich vestigde naast club Laak en een restaurant gaf een extra laag aan deze thematiek. In een omgeving waar muziek, samenzijn en uitbundigheid de boventoon voeren, creëerden we een tegengewicht met een programma dat gericht was op vertraging en toewijding. Het contrast tussen de uitbundigheid van de nacht en de verstilling van de kunst werd een spel van ritmes en aandacht. Niet als tegenstellingen, maar als complementaire krachten. De keuze voor Art and Listening ontstond precies uit deze context—een uitnodiging om het spectrum van luisteren te verkennen, van ruis tot resonantie, van geroezemoes tot geconcentreerde stilte.

De verschuiving naar Laak bracht uitdagingen. Een ander stadsdeel, een ander publiek, een andere dynamiek. Hoe

zorg je dat je gezien wordt, niet als passant, maar als onderdeel van de wijk? Hoe omarm je een ruimte zonder haar te claimen? Hoe ben je herkenbaar terwijl je een nieuwe identiteit ontwikkelt? Hoe doen we eer aan de initiatieven die al jarenlang in Laak bestaan? Het vroeg om precisie in strategie, om een programmatische gevoeligheid die zich zowel naar binnen als naar buiten richtte.

Ondanks dat er zoveel anders was, veranderde er in de kern ook niets. Nest bleef een ruimte voor kunst die niet alleen wordt getoond, maar beleefd. Een plek waar samenwerking geen mogelijke optie is, maar een noodzakelijke voorwaarde. Makers vonden hier niet slechts een podium, maar een gesprekspartner. Publiek vond uitnodiging tot betrokkenheid. De tijdelijke verhuizing was geen pauze, maar een mogelijkheid om onze fundamenteën te bevragen en onze koers scherper te stellen.

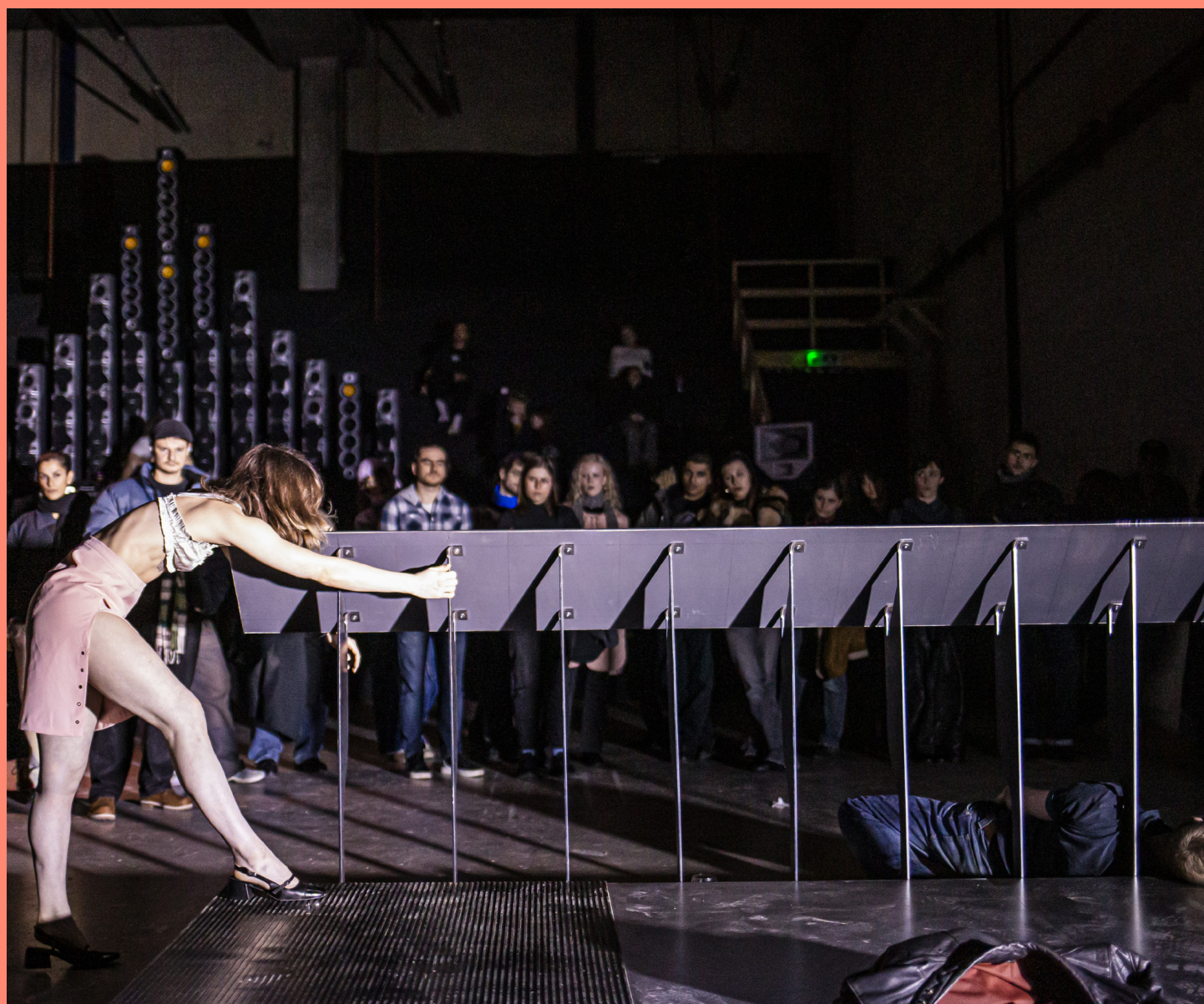
We kijken terug op een jaar waarin de contouren van Nest vloeibaar werden, waarin experiment geen bijzaak was, maar de essentie. En terwijl we vooruitkijken, realiseren we ons hoe waardevol deze ervaring is geweest. In 2025 blijft Nest nog in Laak, een jaar waarin terugmigratie naar het DCR op de horizon staat, maar ook de vraag wordt onderzocht of onze aanwezigheid in Laak kan worden voortgezet. We zijn gezegend met de structurele steun van de gemeente Den Haag en het Mondriaan Fonds, subsidies die we in 2024 opnieuw hebben ontvangen voor de periode 2025-2028. Dit vertrouwen nemen we serieus. Juist in een tijd waarin kunst en kritisch cultureel burgerschap niet vanzelfsprekend zijn binnen het politieke speelveld, beschouwen we het als onze opdracht om te blijven bouwen aan een plek waar ontmoeting, reflectie en experiment samenkomen. Nest is geen geïsoleerde entiteit, maar een schakel in een groter netwerk van verbindingen—en Laak heeft ons dat opnieuw doen beseffen. We kijken vooruit, gesterkt door de geweldige nieuwe toevoegingen aan het team die Nest in de toekomst zullen dragen. En terwijl we vooruitkijken, blijft één vraag die we onszelf telkens stelden op de voorgrond: wat gebeurt er als we écht luisteren?

Namens de RVT

Heske ten Cate, artistiek directeur-bestuurder Nest

INHOUDSOPGAVE

OVER NEST IN LAAK	5
PROGRAMMAOVERZICHT 2024	7
PUBLIEK EN PUBLICITEIT	14
BEDRIJFSVOERING	16
JAARREKENING 2024	20

Joeri Woudstra & Hannah Rose Stewart - Thin Air - You're Gonna Carry That Weight (foto GoedFolk)

Searching for Oneself Outside – Semâ Bekirović, Cihad Caner, Hans van Houwelingen, Iswanto Hartono (ruangrupa) & Mirwan Andan (ruangrupa), Nazif Lopulissa, Bodil Ouédraogo, Zela Odessa Palmer & Jaya Pelupessy **Joeri Woudstra – RADIATE II** – Joeri Woudstra **Before We Love, Act 2: 12 Gates** **i.s.m. Rewire Festival** – Atelier Impopulaire & Blacks' Myths **The Singing Parliament** – Henk Schut **Nest op Down The Rabbit Hole** – Joeri Woudstra **DRRRUMMERRRRR** – Nikita Gale **Open Field** – Elsemarijn Bruys & Loma Doom **Perpetual Motion i.s.m. Atelier Rijksbouwmeester** – Kevin Bauer **One Nest Stand: Sonic Rorschach** – Anabel Pérez Lubián, Famke Roozen & Isa Zichterman, Fernande Bloemen, Julia Nova & Łukasz Moroz, Kes Lugt, Manuel Phil. Bischof, Marie Lou Honert, Miriam Axe, Ronia Johansson, Sam Fuller, Wouter van den Elzen & Zorka Hónigh **Thin Air - You're Gonna Carry That Weight** – Joeri Woudstra & Hannah Rose Stewart

OVER NEST IN LAAK

Nest is een kunstinstelling in Den Haag die kunst, ontmoeting en samenwerking centraal stelt. We maken hedendaagse (inter)nationale kunst toegankelijk door tentoonstellingen en programma's te ontwikkelen die inspelen op maatschappelijke tendensen—binnen en buiten de gevestigde muren van de kunstwereld.

De oorspronkelijke plek van Nest, het DCR-gebouw, wordt door de gemeente Den Haag volledig verduurzaamd sinds april 2024. De verbouwing duurt in ieder tot eind september 2025, ruim een half jaar langer dan Nest initeel was voorgerecalculeerd. Het is zeer positief dat het pand klimaatneutraal wordt gemaakt, maar het betekent wel dat Nest een nieuwe tijdelijke plek moest vinden. Tijdelijk dichtgaan tijdens de renovatie was voor ons geen optie, omdat we willen blijven programmeren voor de stad. Gelukkig vonden we aansluiting bij de initiatiefnemers van Club Laak in het Laakkwartier, die een grote industriële ruimte ter beschikking hadden.

In april 2024 verhuisde Nest naar het Laakkwartier en ontwikkelden we On Art and Listening, een programmalijn die de kunst van het luisteren onderzocht. Niet alleen als fysiek vermogen, maar als een daad waarmee empathie en activatie worden gestimuleerd. Geïnspireerd door componist Pauline Oliveros, die luisteren als een politieke en sociale handeling zag, vroegen we ons af: Wanneer stopt horen en begint luisteren? Welke stemmen verdienen radicale aandacht? Hoe kan aandacht een vorm van betrokkenheid worden?

Elke installatie stond gemiddeld vijf weken centraal, waardoor bezoekers de ruimte en tijd kregen om zich echt te verdiepen in het werk. Geen overvolle groepstentoonstelling, maar een openvolging van op zichzelf staande ervaringen waarin geluid, beeld en ruimte samenkwamen. De eerste installatie verkende de fysieke en mentale impact van geluid. De tweede installatie richtte zich op stemmen die te lang ongehoord bleven: politieke, sociale en ecologische perspectieven aan de randen van de samenleving. De laatste installatie draaide om luisteren als handeling—hoe geluid en stilte kunnen aanzetten tot actie en reflectie.

De industriële loods in Laak bood geen neutrale tentoonstellingsruimte, maar een omgeving die vroeg om een nieuwe manier van programmeren. De hoge plafonds, de akoestische gelaagdheid en de mogelijkheid tot volledige verduistering maakten het de ideale plek voor immersieve installaties met video en geluid. Dit vroeg om een andere scenografie en publieksbenadering: we bouwden een grote tribune als centrale ontmoetingsplek, waar bezoekers niet alleen toeschouwer waren, maar deelnemer aan het luisterproces.

Nest werkte samen met kunstenaars, componisten en denkers uit de ArtScience-traditie van Den Haag en daarbuiten. Dit zorgde voor een veelzijdig en interdisciplinair programma, waarin hedendaagse kunst samensmolt met technologie, filosofie en maatschappelijke reflectie. Naast de installaties organiseerden we luistersessies, performances en gesprekken waarin bezoekers uitgedaagd werden om op nieuwe manieren waar te nemen. We onderzochten hoe luisteren niet alleen een zintuiglijke ervaring is, maar een methode om onze relatie tot de wereld te verdiepen—om collectiviteit te vormen, stilte te waarderen en ruimte te geven aan stemmen die anders verloren gaan.

Nest in Laak werd zo niet alleen een plek voor kunst, maar een ruimte om opnieuw te leren luisteren. Een experiment in aandacht, in vertraging, in het doorbreken van de constante ruis. In een tijd waarin oppervlakkigheid en versnippering de boventoon voeren, groeide Nest uit tot een plek waar kunst en betrokkenheid samenkwamen, waar luisteren geen bijzaak was, maar een bewuste keuze om de wereld anders te ervaren.

Missie – Nest brengt kunst, mensen en ideeën samen. Met onze tentoonstellingen en programma's worden sociale vraagstukken vanuit verschillende perspectieven belicht, waardoor mensen zich kunnen uitspreken en zich gerepresenteerd voelen. Samenwerkingen en ontmoetingen staan centraal in onze organisatie, net als talentontwikkeling en de begeleiding van kunstenaars aan het begin van hun loopbaan. We geloven in de kracht van kunst voor wederzijds begrip en inlevingsvermogen.

Visie – Samen met kunstenaars, curatoren, instellingen en critici bouwen we aan een programma dat op toegankelijke wijze de samenleving duidt. Bij Nest vormt kunst een instrument om verhaallijnen aan te vullen, moedige stemmen naar voren te schuiven en handelingsperspectief te bieden. Vertrekkend vanuit vraagstukken rondom bijvoorbeeld taal, tegencultuur, of rondom de emancipatie van de queergemeenschap, eenzamen of voorouders. Nest is meer dan een tentoonstellingsruimte voor kunst: het is een dynamische en toegankelijke ontmoetingsplek voor dialoog, educatie en onderzoek en voor een breed publiek. We staan dicht bij de kunstenaars en spelen een essentiële rol in de bevordering van hun loopbaan en in hun makerschap. Daarnaast bevinden we ons in het hart van de kunstwereld en hebben we als doel deze vitaal te houden door ons sectorbreed in te zetten voor een gezond makers- en werkklimaat. Dit doen we nooit alleen. Bij Nest geloven we sterk in de kracht van samenwerking, want *collaboration creates community*.

Nest x DTRH - Joeri Woudstra - Radiate IV (foto Lotte van Uittert)

PROGRAMMAOVERZICHT 2024

JANUARI

Tentoonstelling

Searching for Oneself Outside

26 januari t/m 24 maart 2024

Locatie: Nest, De Constant Rebecqueplein 20-B, Den Haag

Kunstenaars: Semâ Bekirović, Cihad Caner, Hans van Houweligen, Iswanto Hartono (ruangrupa) & Mirwan Andan (ruangrupa), Nazif Lopulissa, Bodil Ouédraogo, Zela Odessa Palmer & Jaya Pelupessy

Curator: Clara Ronsdorf, Eva Burgering en Heske ten Cate

Korte samenvatting:

In het voorjaar van 2024 presenteerde Nest de tentoonstelling *Searching for Oneself Outside*, waarin kunstenaars in Nederland reflecteren op representatie in de openbare ruimte. Monumenten en straatnamen vertellen een verhaal, maar niet iedereen voelt zich erin vertegenwoordigd. Geïnspireerd door de wereldwijde discussie over koloniaal erfgoed, onderzoeken de deelnemende kunstenaars hoe afwezige stemmen zichtbaar gemaakt kunnen worden. De tentoonstelling stelt vragen over wie herdacht wordt, wie vergeten blijft en hoe de openbare ruimte een inclusievere plek kan worden. Tijdens de opening sprak Rabin Baldewsingh, Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme, en was er een voordracht van dichter en performer Dean Bowen.

Met dank aan: Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag

Contextprogramma:

- Filmvertoning en nagesprek 'History, Memory, Commemoration: Java' in De Balie, Amsterdam
- Verwend Nest
- Filmscreening en nagesprek in samenwerking met Movies That Matter
- Museumnacht Kids workshop

Searching For Oneself Outside – Opening performance door Dean Bowen – (foto GoedFolk)

FEBRUARI

Event

Opening Jonge Haagse Stadsfotografen

1 februari

Locatie: Centrale Bibliotheek, Den Haag

In samenwerking met: Johan de Witt Scholengroep

Korte samenvatting:

De Jonge Haagse Stadsfotografen is een jaarlijks terugkerend kunsttraject opgericht door de Johan de Witt Scholengroep en Nest. De Johan de Witt school wil als cultuurprofielschool de leerlingen laten leren in de rijke omgeving van Den Haag. Het project 'De Jonge Haagse Stadsfotografen' doet dit in de breedste zin van het woord. De Jonge Stadsfotografen zijn vmbo-k 4-leerlingen aan de Johan de Witt school die laten zien hoe Den Haag eruit ziet door hun ogen. Onder begeleiding van kunstenaars Esther Hovers en Sandim Mendes stellen deze jonge stadsfotografen vragen die de kern van identiteit en het uiterlijk van onze stad raken. De resultaten van hun inspanningen werden voor een maand tentoongesteld, met bijbehorende publicatie, in de Centrale Bibliotheek in Den Haag.

Tentoonstelling

Joeri Woudstra - RADIATE II

1 februari t/m 4 februari 2024

Locatie: Art Rotterdam, Van Nelle Fabriek, Rotterdam

Kunstenaar: Joeri Woudstra

Korte samenvatting:

Tijdens Art Rotterdam presenteerde Joeri Woudstra samen met Nest de installatie RADIATE II op het buitenterrein van de Van Nelle Fabriek. In zijn werk onderzoekt Woudstra nostalgie en de snelle wisseling van technologische fenomenen. Zijn project RADIATE bestaat uit installaties en performances waarin hij zonsongangen verbindt met ons collectieve geheugen. Het werk RADIATE II, een kruis van speakers, combineert popmuziek-samples met live-opnames. Deze presentatie maakt deel uit van een langdurige samenwerking tussen Nest en Woudstra, die ook curator is van nachtclub LAAK in Den Haag.

Met dank aan: Art Rotterdam, Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag

Event

Filmvertoning Queendom

10 februari

Locatie: Nest, De Constant Rebecqueplein 20-B, Den Haag

In samenwerking met: Grauzone Festival

Korte samenvatting:

Samen met Grauzone Festival presenteerde Nest de film *Queendom*, gevolgd door een Q&A met kunstenaar en organisator Jordi Ariza Gallego, gemodereerd door Samira Ben Messaoud, zakelijk leider van Nest. In de film volgen we Gena, een queer kunstenaar uit een kleine stad in Rusland. Zij kleedt zich in buitenaardse kostuums gemaakt van rommel en tape, en protesteert in de straten van Moskou tegen de regering. Met haar werk probeert ze de perceptie van queerness veranderen en de intimidatie en vervolging van de LGBTQ+ gemeenschap onder de aandacht brengen. Grauzone richt zich op muziek, film en kunst en programmeert zowel nieuwe als gerenommeerde artiesten uit de underground scene van new wave, psychedelische en experimentele muziek. De avond was gratis te bezoeken voor bezoekers van Grauzone. Reguliere bezoekers konden een kaartje kopen voor €5.

Event

Friday Salon: Vrouwen in Zicht

8 maart

Locatie: Nest, De Constant Rebecqueplein 20-B, Den Haag

In samenwerking met: Niemeijer Fonds

Korte samenvatting:

Op Internationale Vrouwendag organiseerde Nest, samen met het Niemeijer Fonds, de Friday Salon: Vrouwen in Zicht, een edit-a-thon om de zichtbaarheid van kunst door vrouwen in de openbare ruimte te vergroten. Tijdens de schrijfmiddag werden pagina's op Wikipedia aangemaakt en bewerkt. Zo werd de representatie van vrouwelijke en non-binaire kunstenaars online gekoppeld aan hun zichtbaarheid in de openbare ruimte. Dit deden we door informatie over hen toe te voegen op Wikipedia. Dit gebeurde in de context van de tentoonstelling Searching for Oneself Outside, die afwezige stemmen in de openbare ruimte onder de aandacht bracht. De editie was gratis toegankelijk en was goed bezocht.

Event

Haagse Vrouwendagen: Het Debat

9 maart

Locatie: PIP, Den Haag

In samenwerking met: Gemeente Den Haag, PIP Den Haag

Korte samenvatting:

Tijdens de Haagse Vrouwendagen organiseerde Nest, in samenwerking met PIP, Het Debat. Twee belangrijke thema's werden besproken: de loonkloof en veiligheid in de nacht. In de eerste ronde, over de loonkloof, benadrukten Berty Bannor, Karlijn Straver, Nike Ayinla en Mariëlle Vavie de enorme inkomensongelijkheid tussen mannen en vrouwen, en de lage beloning van zorgdragers en gemarginaliseerde groepen. De tweede ronde ging over veiligheid in de nacht, waar veel vrouwen dagelijks geconfronteerd worden met straatintimidatie, achtervolging en angst. Sophie Straat, Alberta Balsam, Ahmet Polat en Eva von der Assen pleitten voor strengere wetgeving en meer bewustwording. Devika Partiman en Raja Felgata leidden de gesprekken. In de pauze was er een performance van danser Poermina, en de avond werd afgesloten met een dj-set van PETNAT. Het evenement was gratis en goed bezocht, ondanks de hogere no-show rate dan verwacht.

Tentoonstelling

Before We Love, Act 2: 12 Gates i.s.m. Rewire Festival

6 & 7 april 2024

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Kunstenaars: Atelier Impopulaire & Blacks' Myths

Korte samenvatting:

Tijdens Rewire Festival 2024 presenteerde Nest de wereldpremière van 12 Gates, een nieuwe akte uit de opera-trilogie Before We Love van Atelier Impopulaire, uitgevoerd door Blacks' Myths. Atelier Impopulaire is de samenwerking tussen kunstenaar en cultureel activist Pia Bolognesi en filmmaker en dramaturg Giulio Bursi. Bij Nest werkten ze samen met het New Yorkse muziekduo Blacks' Myths, bestaande uit Luke Stewart en Trae Crudup. De grootschalige installatie 12 Gates combineerde archiefmateriaal en nieuw beeld om de erfenis van de UMBRA Poets Workshop en de Black Arts Movement te verkennen. Twee keer per dag transformeerde Blacks' Myths de ruimte met een gelaagde, polyfonische soundscape. De installatie was doorlopend te bezoeken, ook voor bezoekers zonder Rewire-kaartje. 12 Gates was het eerste evenement in de nieuwe locatie van Nest in Laak, Den Haag, en markeerde de start van het programma rond deep listening.

Met dank aan: Rewire Festival, Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag

Elsamarijn Bruys & Loma Doom - Open Field (foto GoedFolk)

Tentoonstelling**The Singing Parliament**

24 mei t/m 7 juli 2024

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag**Kunstenaar:** Henk Schut**Curatoren:** Eva Burgering, Yannik Güldner (iii)**Korte samenvatting:**

In mei opende de solotentoonstelling The Singing Parliament van de Nederlandse kunstenaar Henk Schut. Voor The Singing Parliament maakte Schut een installatie van 150 luidsprekers in Nest in Laak, elk met een eigen stem, evenveel als er zetels in de Tweede Kamer zijn. Deze verschillende stemmen en geluiden creëerden een voortdurend veranderend klanklandschap waar bezoekers doorheen kunnen wandelen, zitten of liggen. De installatie is gebaseerd op Deus venerunt gentes van de Engelse componist William Byrd, die in de late zestiende eeuw zijn kritiek op oorlog en religieuze onderdrukking in muziek verwerkte. Schut vulde Byrds compositie aan met geluiden uit zijn eigen archief, afgespeeld via zelfgemaakte speakers. Met de 'echte' Tweede Kamer om de hoek stelde The Singing Parliament vragen over democratie, wiens stem wordt gehoord en welke geluiden ongehoord blijven. Nest werkte voor deze tentoonstelling samen met iii Instrument Inventors, die eerder met Henk Schut een installatie maakten op Rewire Festival.

Met dank aan: Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag, Stroom Den Haag, iii Instrument Inventors

Contextprogramma:

- Verwend Nest workshop
- Artist tour met Henk Schut door de tentoonstelling
- Ear Piece #1, een luistersessie in de tentoonstelling met 11-23, Orphax en exael/naemi
- Evidence in Motion - Tune In, performances bij iii

Tentoonstelling**Nest op Down The Rabbit Hole**

5 juli t/m 7 juli 2024

Locatie: Down The Rabbit Hole, Beuningen**Kunstenaars:** Joeri Woudstra**Korte samenvatting:**

Sinds zeven jaar verzorgt Nest de kunstprogrammering op muziekfestival Down The Rabbit Hole. Tussen de Groene Heuvels presenteerde Nest dit keer de installatie RADIATE IV van Joeri Woudstra. Verhult tussen de bomen in het bos stond op een verstopt plekje een kerkorgel. In plaats van pijpen of toetsen speelden speakers, tweeters en subwoofers een melancholisch maar rustgevend muziekstuk. Deze soundscape weerspiegelt de terugkerende thema's in Woudstra's werk: nostalgie en melancholie. Op vrijdagavond gaf hij een speciale live-set tijdens zonsondergang, en op zondag, de laatste dag van het festival, werd RADIATE IV van 17:00 tot 23:00 extatisch geactiveerd met knallende live-optredens en dj-sets door Aranka, Nadia Struiwigh, Evian Christ en Woudstra zelf onder zijn DJ-naam Torus.

Met dank aan: Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag, Down The Rabbit Hole

Event**Graduation Film Screening**

19 juli

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Kunstenaars: Roger Anis, Alessandro Caccuri, Aleksandra Chagashvili, Nika Dundua, Manu Fernein, Georgia Gavriiloglou, Tashiya de Mel, Michela Meliddo, Kamau Nganga, Annabel Quick, Jiyoung Yim & Ferdinand Waas

Korte samenvatting:

Op vrijdag 19 juli werd Nest in Laak eenmalig omgetoverd tot bioscoop en kon je 11 afstudeerfilms van de pas afgestudeerden van de KABK bekijken. De filmprojecten – van korte animatiefilms tot langere documentaires – werden achter elkaar getoond. Voorafgaand aan de screening kon je een hapje bij restaurant Laak eten, of daar na afloop van een drankje genieten.

Nest - Facade door Bart de Baets (foto Zoë Hollander)

Event

In de Kloosterkerk: de Haagse Stadstekenaar

1 augustus

Locatie: Kloosterkerk, Den Haag

Korte samenvatting:

In de Kloosterkerk was deze zomer de tentoonstelling Thuis in de Stad te zien, waar je het werk van stadstekenaar Babette van Wagenvoort kon zien. De afgelopen eeuwen heeft er een enorme verstedelijking plaatsgevonden, ruim 50% van de wereldbevolking woont tegenwoordig in een verstedelijkt gebied – zo ook in Nederland. Hoe creëren mensen een thuisplek in dichtbevolkte gebieden? De visie van stadstekenaar Babette van Wagenvoort op het drukke Den Haag was hier te zien tot en met 15 september.

Elsamarijn Bruys & Loma Doom – Open Field (foto GoedFolk)

Tentoonstelling

DRRRUMMERRRRR

6 september t/m 5 oktober 2024

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Kunstenaar: Nikita Gale

Curator: Eva Burgering

Korte samenvatting:

In de grootschalige installatie DRRRUMMERRRRR waren drums en bekkens zo geplaatst dat geen mens ze tegelijkertijd kon bespelen – in plaats daarvan deed water dat. Met het geluid van stromend water op de drums onderzocht de Amerikaanse kunstenaar Gale de relatie tussen stilte, geluid, technologie en klimaat. Gale nodigde bezoekers uit om te fantaseren over een post-apocalyptische wereld zonder mensen. Hoe zou die klinken? Gale, winnaar van de prestigieuze Bucksbaum Award 2024, ontwikkelde speciaal voor Nest in Laak een ruimtevullende, grootschalige versie van het doorlopende werk DRRRUMMERRRRR. De installatie was ook te bezoeken tijdens de clubnachten van club Laak. Tijdens de opening op 6 september en de clubnacht op 28 september was er een speciale performance van Michelle Samba. Drummer Samba baseerde deze performance op de tentoonstelling van Gale, waarmee ze een dialoog creëerde tussen de drums die door water werden bespeeld en de drums door haar als mens.

Met dank aan: Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag, Stroom Den Haag, Centraal Museum Utrecht

Contextprogramma:

- Verwend Nest workshop
- Verschillende rondleidingen voor studenten
- Collective Composing workshop door kunstenaar Daniel Bierdümpl
- Club Laak met performance van Michelle Samba

Event

Nest x Roffa Mon Amour

7 september

Locatie: Optie B, Den Haag

In samenwerking met: Roffa Mon Amour

Korte samenvatting:

Begin september kwam het Rotterdamse filmfestival Roffa Mon Amour naar Optie B in Den Haag. Samen met Nest werd op zaterdag 7 september de documentaire Apolonia, Apolonia (2023) vertoond. Apolonia Sokol werd geboren in een underground theater in Parijs en opgevoed door een groep kunstenaars in de jaren '90. In haar twintiger jaren studeerde ze aan de Beaux-Arts de Paris, een van de meest prestigieuze kunstacademies van Europa. De Deense filmmaker Lea Glob ontmoette haar voor het eerst in 2009 tijdens haar tijd op een filmschool. Ze werd gefascineerd door Apolonia's leven, dat bijna leek op een sprookje, wat haar ertoe bracht haar leven gedurende 13 jaar te documenteren. In de loop van de tijd groeide er een bijzondere band tussen deze twee vrouwen. Voorafgaand aan de filmvertoning was er een introductie door artistiek directeur Heske ten Cate.

Tentoonstelling

Open Field

18 oktober t/m 16 november 2024

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Kunstenaars: Elsemarijn Bruys & Loma Doom

Curator: Eva Burgering

Korte samenvatting:

Kunstenaars Elsemarijn Bruys en Loma Doom (de artiestennaam van Femke Dekker) brachten in hun tentoonstelling Open Field een eerbetoon aan vrouwelijke pioniers in de elektronische muziek. In de tentoonstelling draaiden twee gigantische spiegels van Bruys om hun eigen as, waardoor zowel de bezoekers als de architectuur van de ruimte steeds vanuit verschillende hoeken werden weerspiegeld. Deze roterende spiegels werden begeleid door een soundscape van Loma Doom in vijf fasen, elk geïnspireerd door baanbrekende componisten zoals Pauline Oliveros, Hildegard Westerkamp, Laurie Anderson, Éliane Radigue en Yoko Ono. In dit gezamenlijke werk kwamen de kinetische praktijk van Bruys en de luisterkunst van Loma Doom samen in een nieuw landschap dat bezoekers uitnodigde om telkens opnieuw je oren af te stemmen op de muziek en de verhalen van deze componisten. Tijdens de opening vond er een speciale performance plaats van zanggroep TiSiTi.

Met dank aan: Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag, Het Cultuurfonds, Stroom Den Haag, Theater Utrecht

Event

Symposium Haagse Stadstekenaar

24 oktober

Locatie: Centrale Bibliotheek, Den Haag

Korte samenvatting:

In januari 2023 ging Babette Wagenvoort aan de slag als de eerste Haagse stadstekenaar. Tijdens een inspirerende middag op 24 oktober 2024 in de Centrale Bibliotheek Den Haag gaf zij inzicht in haar werk en haar benadering van het vastleggen van de Haagse werkelijkheid. In haar tekeningen brengt Wagenvoort thema's zoals de mens en zijn ongrijpbare achtergronden en de relatie tussen mens en natuur op een speelse manier tot leven. Het programma, dat werd ingeleid door Clara Ronsdorf, bestond uit presentaties van andere kunstenaars, zoals Alied Ottevanger en Eva Hilhorst. Guido van Hengel gaf een presentatie over meeuwen in de stad, en ook vond er een interview plaats met Babette Wagenvoort. Daarnaast was er een bijzonder optreden van protest koor Jan en Alleman.

Event

The Space Choir repetitie avond

oktober - ongoing

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Korte samenvatting:

Vanaf oktober host Nest in Laak de wekelijkse repetities van de nieuwe Haagse tak van The Space Choir. The Space Choir is een koor dat is begonnen in Rotterdam, begeleid door Lucas Vermeer, waar iedereen welkom is. De wekelijkse repetitieavond vult zich met nummers als So Hot You're Hurting My Feelings (Caroline Polachek), Een Tekken (Froukje), Bodyguard (Beyoncé) en Back on 74 (Jungle). Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden voor een gratis proefperiode en uiteindelijk kost deelname €31,50 p/m (€24,50 voor lage inkomens, €38,50 voor hoge inkomens).

Event

De Grote Culturele Netwerkcompetitie

31 oktober

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

In samenwerking met: Unfair Amsterdam

Korte samenvatting:

Na het succes van de voorgaande edities vond ook dit jaar De Grote Culturele Netwerk Competitie weer voor de vierde keer plaats bij Nest in Laak in Den Haag. De Grote Culturele Netwerk Competitie is een tafelvoetbaltoernooi voor culturele instellingen in Den Haag, een samenwerking tussen Unfair en Nest in Laak. DGCNC wordt sinds 2017 aan de start van het culturele seizoen geopend door Unfair. Tijdens DGCNC ontmoeten culturele instellingen elkaar achter de voetbaltafels en tegelijkertijd is er langs de zijlijnen genoeg tijd met andere partijen te praten en de teams aan te moedigen. Dit jaar deden er 34 teams mee.

Nest x DTRH - Joeri Woudstra - Radiate IV (foto Lotte van Uittert)

Tentoonstelling

Perpetual Motion i.s.m. Atelier Rijksbouwmeester

15 november 2025 t/m 23 mei 2025

Locatie: Paleis van Justitie, Den Haag

Kunstenaar: Kevin Bauer

Curator: Daphne Verberg

Korte samenvatting:

Kevin Bauer is de eerste in een serie van acht kunstenaars met een solopresentatie in het Paleis van Justitie, gecureerd door Daphne Verberg. De tentoonstellingen komen voort uit een samenwerking tussen Atelier Rijksbouwmeester en Nest. Het Paleis van Justitie wordt sinds de oplevering in 1973 nu voor de derde keer grootschalig gerenoveerd. Juist die levensloop wordt met dit kunstwerk onderzocht. De verschillende tijds- en stijlperiodes worden samengebracht in objecten die gaan over bouwen en slopen, met herkenbare en onherkenbare elementen uit het gebouw. Hiermee wordt de tijdelijkheid en de veranderlijkheid van architectuur verbeeld. Het werk is een van implosie van verschillende elementen, in elkaar verward en verweven. Vaak gaan gebouwen minder dan een mensenleven mee. Dat het Paleis van Justitie nu voor de derde keer wordt verbouwd in een tijdsbestek van 51 jaar roept vragen op over bijvoorbeeld duurzaamheid, maar ook over de evolutie van onze eisen waaraan een werkomgeving moet voldoen.

Met dank aan: Atelier Rijksbouwmeester, Paleis van Justitie

Event

Eastern Neighbours Film Festival – Between Film & Art

21 november

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

In samenwerking met: Eastern Neighbours Film Festival

Korte samenvatting:

Tijdens de zestiende editie presenteerde het Eastern Neighbours Film Festival (ENFF) het nieuwe programmaonderdeel Between Film & Art bij Nest in Laak. Tijdens dit tweedelige programma toont het festival films van kunstenaars en filmmakers Dane Komljen, Svetlana Romanova, Katarina Zdjelar, Sophio Medoidze, Naïmé Perrette, Norika Sefa en Dora Budor, geprogrammeerd door Temra Pavlović. Deze makers verkennen de grenzen van de cinematografische taal en benaderen film vanuit een artistieke hoek. Het ENFF toont vanaf 2008 een unieke selectie van films uit en over Oost- en Zuid-Europa in Nederland. Bij het eerste programmadeel van Between Film & Art waren er vijf korte films bij Nest in Laak te zien, gevolgd door een Q&A met filmmakers Dane Komljen, Katarina Zdjelar en Naïmé Perrette.

Tentoonstelling

One Nest Stand: Sonic Rorschach

29 & 30 november 2024

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Kunstenaars: Anabel Pérez Lubián, Famke Roozen & Isa Zicherman, Fernande Bloemen, Julia Nova & Łukasz Moroz, Kes Lugt, Manuel Phil. Bischof, Marie Lou Honert, Miriam Axe, Ronia Johansson, Sam Fuller, Wouter van den Elzen & Zorka Hönnigh

Curator: Daphne Verberg

Korte samenvatting:

Op 29 en 30 november toonden 14 studenten van de KABK hun werk in de groepstentoonstelling Sonic Rorschach bij Nest in Laak. De studenten reageerden met hun installaties, performances, sculpturen en partituren op de tentoonstelling Open Field van Elsemarijn Bruys en Loma Doom. Onder de naam Sonic Rorschach verkenden ze luisteren, kunst en radicale aandacht. De titel Sonic Rorschach is ontleend aan Pauline Oliveros, die de term deep listening voor het eerst gebruikte. Oliveros heeft een groot aantal luisteroefeningen nagelaten, waaronder Sonic Rorschach. Deze oefeningen, die het beste in een groep uitgevoerd kunnen worden, richten zich op de deelnemers en hun relatie tot geluid en hun omgeving. Deze groepstentoonstelling in Nest toont 12 interpretaties van radicale aandacht in een serie installaties, performances, sculpturen en composities. Bij het ontwikkelen van hun werk zijn de studenten bijgestaan door Yannik Güldner (iii), Loma Doom, Odine Burghouwt en Daphne Verberg.

Met dank aan: KABK

Henk Schut - The Singing Parliament (foto door Lotte van Uittert)

Tentoonstelling

Thin Air – You're Gonna Carry That Weight

13 december 2024 t/m 18 januari 2025

Locatie: Nest in Laak, Verheeskade 321, Den Haag

Kunstenaars: Joeri Woudstra & Hannah Rose Stewart

Curator: Eva Burgering

Korte samenvatting:

In de tentoonstelling Thin Air - You're Gonna Carry That Weight brachten Joeri Woudstra en Hannah Rose Stewart hun gezamenlijke interesses in (anti-)kapitalisme, clubcultuur en architectuur samen. Met verschillende attributen, stage-elementen en performances onderzochten ze hoe het verleden op spookachtige wijze kon blijven hangen in het heden. In de tentoonstelling vloeiden kunst en nachtlevensamen in geluid, licht en sculpturen, met een kritische blik op veranderende stadslandschappen en de rol van het nachtlevensamen in gentrificatie. Clubs, die zij 'kathedralen van gentrificatie' noemden, bevonden zich vaak aan de stadsrand in gebieden die worden herontwikkeld. Het zorgvuldig samengestelde programma van Woudstra en Stewart speelde hierin een sleutelrol: verschillende artiesten activeerden de tentoonstelling en versterkten de verbinding tussen dag en nacht, binnen en buiten, kunst en luisteren. Zo vond er tijdens de opening een speciale performance plaats door dansers Adam Russell-Jones en Thalia Crymble, en tijdens de clubnacht van 20 december een live-optreden en performance van artiest Rainy Miller.

Met dank aan: Mondriaan Fonds, Gemeente Den Haag, Het Cultuurfonds, Stroom Den Haag, Down The Rabbit Hole

Nikita Gale – DRRRUMMMMMRRR (foto Lotte van Uittert)

PUBIEK EN PUBLICITEIT

Het afgelopen jaar is er vanuit verschillende kanten positieve media-aandacht geweest voor het programma van Nest. We hebben geïnvesteerd in de relatie met ons netwerk en persoonlijk contact met critici en journalisten. Per tentoonstelling en programma is er doelgericht contact gezocht met journalisten waarvan wij denken dat de inhoud van het specifieke programma resoneert. Deze aanpak heeft er voor gezorgd dat de programma's van Nest in een brede groep media is besproken. Zowel de professionele kunstjournalistiek (VPRO - Een uur cultuur, Metropolis M, Artviewer etc.), de mainstream media (de Volkskrant, De Groene Amsterdammer, etc), jongere en inclusievere platforms (Omroep ZWART, Operator Radio, Pip Radio) en de lokale pers (Den Haag Centraal) weten Nest te vinden en mee te nemen in hun reportages. Wel valt op dat de pers per tentoonstelling relatief minder aandacht heeft in vergelijking met de locatie bij het De Constant Rebecqueplein. We vermoeden dat dit te maken heeft met de verhuizing van Nest naar het Laakkwartier, maar ook met de verschuiving in het programma van groepstentoonstellingen naar voornamelijk solo- en duotentoonstellingen.

Uit recent onderzoek in opdracht van de Gemeente Den Haag blijkt dat 46% van de nationale bezoekers van Nest is gevestigd in Den Haag, de rest buiten Den Haag. Naast Den Haag komen nationale bezoekers van Nest vooral uit Amsterdam, Rotterdam en Leiden. Uit eerder onderzoek van Nest blijkt dat 16% van de bezoekers van Nest internationale bezoekers zijn.

Het jonge publiek weet Nest bijzonder goed te vinden: naast de vaste waarde van Culturele Alleseters* scoort Nest ten opzichte van de rest van het culturele veld in Den Haag uitzonderlijk goed op het betrekken van zogeheten Startende Cultuurspeurders* en Nieuwsgierige Toekomstgrijpers*. Ook via de clubnachten van Club Laak, niet meegenomen in dit onderzoek, komt maandelijks een grote groep jong publiek in aanraking met de tentoonstellingen van Nest.

Vanwege de snelheid van het tentoonstellingsprogramma van Nest en de overgrote jonge doelgroep van Nest en Club Laak is er gekozen om voornamelijk in te zetten op digitale communicatie, gecombineerd met advertenties en op gekozen momenten fysieke communicatie naar ons netwerk.

Social media

In lijn met de focus van veel sociale media heeft Nest dit jaar nieuwe stappen gezet op het gebied van videocontent. De tentoonstellingen in Nest in Laak bevatten vaker dan voorheen bewegende elementen of geluid, waardoor de klassieke fotografische documentatie niet altijd volstaat. In 2024 hebben we geëxperimenteerd met teasers voor tentoonstellingen en interviews met kunstenaars, en is het aantal volgers van Nest opgelopen tot ruim 14.000.

Nieuwsbrief

In lijn met de focus van veel sociale media heeft Nest dit jaar in lijn met de nieuwe huisstijl en website die eind 2023 zijn geïmplementeerd is er samen met ontwerper Bram van den Berg in 2024 ook een nieuwe nieuwsbrief ontwikkelt waarin de verschillende programma's van Nest helder naar voren komen. Ook is de nieuwsbrief sinds 2024 tweetalig in zowel Nederlands als Engels. Deze wordt gelezen door ruim 2700 lezers.

Verhuizing

Belangrijk in de communicatie was dit jaar de verhuizing van Nest naar Laak. Na een eerste verhuisbericht via de post eind 2023 is aan deze verhuizing breed aandacht besteed via social media en lokale media, met paginagrote interviews in het Algemeen Dagblad en Den Haag Centraal. Ook is er gewerkt aan de zichtbaarheid van Nest in de nieuwe buurt. Ontwerper Bart de Baets, verantwoordelijk voor de huisstijl van Nest, ontwierp een kleurrijke gevelsticker van 6 x 14 meter die zorgt voor zichtbaarheid vanaf de Neherkade aan de overkant van de Verheeskade, maar waarin ook ruimte is voor snelle, meer DIY communicatie over zowel onze tentoonstellingen als bredere maatschappelijke zaken. Op deze manier communiceert de gevel zowel richting voorbijgaande voetgangers, als passerende fietsers en auto's. Culturele Alleseters: gemiddelde leeftijd hoofd huishouden 39,3 jaar
Startende Cultuurspeurders: gemiddelde leeftijd hoofd huishouden 31,1 jaar
Nieuwsgierige Toekomstgrijpers: <30 jaar, gemiddelde leeftijd hoofd huishouden 24,3 jaar

Educatie bij Nest

Nest ontwikkelt diverse educatieve trajecten in samenwerking met kunstacademies, basisscholen, middelbare scholen en buitenschoolse educatieprogramma's. Voor elk onderwijsniveau wordt een op maat gemaakt programma samengesteld, waarbij de nadruk ligt op kunst als middel om nieuwsgierigheid, creativiteit en kritisch denken te stimuleren.

Door leerlingen en studenten direct in contact te brengen met kunstenaars, biedt Nest een authentieke leerervaring. Dit geeft niet alleen inzicht in de hedendaagse kunstpraktijk, maar moedigt hen ook aan om zelf na te denken over conceptontwikkeling en artistieke expressie. Dit geldt zowel binnen de muren van Nest als daarbuiten: educatie speelt zich niet alleen af in de tentoonstellingsruimte, maar ook op externe locaties, zoals scholen, festivals en culturele instellingen.

Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking met Bibliotheek Laakkwartier, waar kinderen via workshops kennismaken met hedendaagse kunst. Dit initiatief vergroot de toegankelijkheid van kunsteducatie, vooral voor kinderen die daar anders minder snel mee in aanraking zouden komen. Ook op festivals zoals het (Un) Heard Music Festival en het Ooievaarsfestival betrok Nest jonge deelnemers actief bij het creatieve proces, van het ontwerpen van een decor tot het maken van persoonlijke vlaggen.

In het voortgezet onderwijs werkt Nest samen met Haagse middelbare scholen zoals de Johan de Witt Scholengroep, John Dewey College en IMC Weekendschool. Kunstenaars begeleiden scholieren bij hun kennismaking met hedendaagse kunst door hen opdrachten te geven en hen uit te nodigen in hun ateliers. In 2024 resulteerde de samenwerking met de Johan de Witt Scholengroep in het traject Jonge Haagse Stadsfotografen, waarin leerlingen onder begeleiding van professionele fotografen hun eigen perspectief op Den Haag vastlegden. Dit traject werd afgesloten met een tentoonstelling en een publicatie.

Ook jongere kinderen krijgen via Verwend Nest de kans om kunst te ontdekken. Elke maand organiseert Nest een creatieve workshop voor kinderen van 6 tot 12 jaar, waarin experiment en materiaalgebruik centraal staan. Omdat veel kinderen maandelijks terugkomen, bouwen zij op jonge leeftijd al een diepere connectie met kunst op. Om ook kinderen buiten Nest te bereiken, werd Verwend Nest Onderweg ontwikkeld, waarbij kunstenaars zoals Rob van den Broek en Narges Mohammadi een speciaal kunstpakket samenstelden dat op verschillende locaties ingezet kon worden.

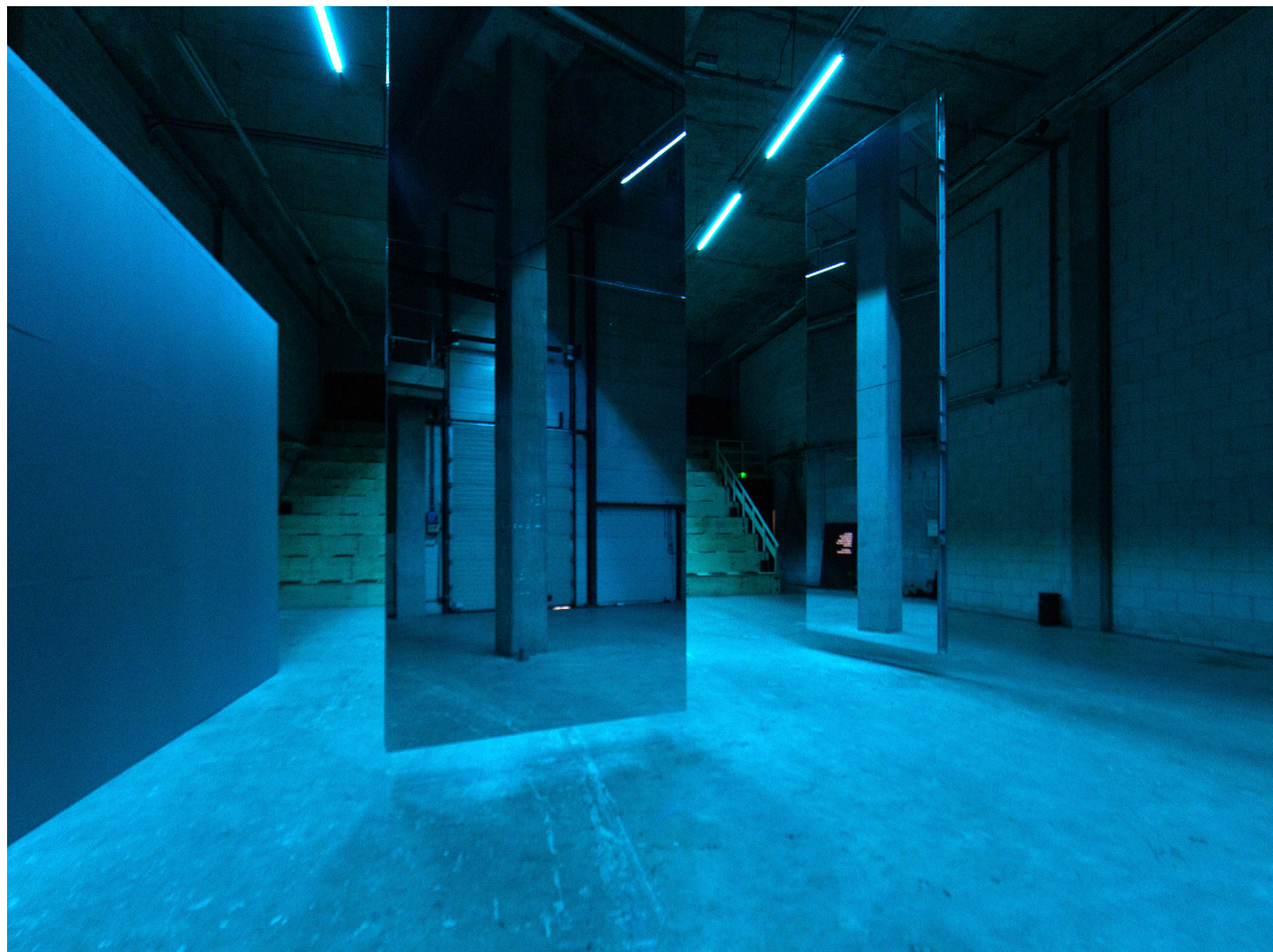
Voor studenten in het hoger onderwijs biedt Nest rondleidingen en gesprekken met curatoren en kunstenaars om inzicht te geven in carrièremogelijkheden binnen de kunstsector. Een jaarlijks terugkerend traject is One Nest Stand, ontwikkeld in samenwerking met de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag. Studenten reageren hierbij op een expositie in Nest door nieuw werk te creëren, dat vervolgens in een tentoonstelling wordt gepresenteerd. Gedurende dit traject krijgen zij begeleiding van kunstenaars, critici en schrijvers, wat een verdiepende en professionele ervaring oplevert.

Nest is niet alleen een tentoonstellingsruimte, maar ook een plek waar leren en experiment hand in hand gaan. Door samen te werken met scholen, academies en culturele partners draagt Nest bij aan een generatie die kunst niet alleen begrijpt, maar ook actief ervaart en toepast in hun eigen ontwikkeling.

Prestatiegegevens

2024 was weer een vol jaar met veel tentoonstellingen en activiteiten binnen en buiten onze tentoonstellingsruimte. Spannend was de nieuwe, totaal andere ruimte in Laak waar wij vanaf het voorjaar bezoek konden ontvangen. Zouden de bezoekers meegaan naar de tijdelijke locatie in Laak? En hoe zou de programmering daar aanslaan bij onze volgers? Ondanks deze verandering kijken wij terug op een goed aantal prestaties dat in 2024 is gerealiseerd.

- 14 tentoonstellingen en 56 activiteiten, zowel in onze eigen tentoonstellingsruimte als elders;
- Hier hebben we in totaal 204.891 bezoekers mee bereikt;
- 831 deelnemers hebben meegedaan aan 35 educatieve activiteiten;
- 100 kinderen van 6-12 jaar hebben aan de maandelijkse Verwend Nest workshop deelgenomen;

Elsemarijn Bruys & Loma Doom - Open Field (foto GoedFolk)

BEDRIJFSVOERING

De afgelopen jaren heeft Nest een positieve lijn in de financieringsmix opgebouwd, mede dankzij de samenwerkingen en een publieksprogramma binnen en buiten de muren van Nest. Deze hebben er voor gezorgd dat er een financiële infrastructuur is ontstaan die gezond is:

1. Eigen inkomsten, fondsenwerving en private middelen
2. Landelijke financiering via het Mondriaanfonds
3. Gemeentelijke financiering

2024 was een bijzonder jaar door de tijdelijke verhuizing naar Nest in Laak. Deze plek vroeg om een andere manier van programmeren en samenwerken. Doordat wij in de afgelopen jaren aan een gezonde en weerbare bedrijfsvoering hebben gewerkt was er financiële veerkracht om hiermee om te gaan en konden wij gemakkelijker inspelen op deze nieuwe ontwikkeling. Daarnaast bood de nieuwe ruimte in Laak, waar wij uiteindelijk 9 maanden langer verblijven dan oorspronkelijk gepland, een nieuwe inkomstenbron: verhuur van de locatie. Afgelopen jaar is Nest goed gevonden en veelvuldig benaderd door private en publieke partijen om gebruik te mogen maken van onze ruimte in Laak.

Net als met alle samenwerkingen en partnerships gericht op het publieke programma wordt elke aanvraag beoordeeld aan de hand van de missie en visie van Nest. Tenslotte willen wij dat het elkaar altijd versterkt. De verhuur van de locatie is een interessante ontwikkeling die wij graag in 2025 verder uitdiepen omdat het wellicht tot een meer duurzame inkomstenbron kan leiden.

Ook in 2024 hebben wij met succes fondsen kunnen werven voor onze publieksprojecten. Daardoor staan wij er ook na 2024 nog steeds gezond voor.

- Nest heeft per 2024 een algemene reserve van 82.451 euro.
- De salarissen zijn wederom marktconform geïndexeerd in 2024 volgens de Richtlijn Functie- en Loongebouw Presentatie-instellingen voor Beeldende Kunst.
- Enkele freelancers zijn overgegaan op een contract in loondienst waardoor het team is gegroeid naar 4 fte. Alle opdrachtnemers, zoals kunstenaars, gastcuratoren, suppoosten, technische dienst, stagiaires, fotografen, scenografen, opleiders, vertalers, schrijvers, grafisch vormgever en educatoren worden niet meegerekend binnen het aantal fte's.

In januari 2024 is Nest overgegaan op een Raad van Toezicht model. In de praktijk was de artistiek directeur al verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur. Dankzij deze transitie maken wij nu een duidelijke scheiding van taken en verantwoordelijkheden tussen bestuur en toezicht, waarbij het bestuur in handen is van de artistiek directeur-bestuurder die dagelijks betrokken is bij de organisatie, en de toezichthouders die een controlerende en adviserende rol hebben. Daarmee kwam ook een opfrissing van onze statuten tot stand met behulp van KaEP Notaris, net als een bestuurs- en Raad van Toezichtreglement.

Halverwege het jaar zijn de vacante posities binnen de Raad van Toezicht vervuld. De Raad van Toezicht van Nest bestaat per 31/12/2024 uit:

- Susan Gloudemans, voorzitter
- Renée Jongejan, lid
- Barend Santen, lid
- Martijn Diepenhorst, lid
- Eleonoor Jap Sam, lid

One Nest Stand - Sonic Rorschach (foto Joris van den Einden)

Naleving codes

Fair Practice Code

Nest maakt zich al jarenlang sterk voor een eerlijke verloning en een duurzame sector. Voor het eerst is het implementeren van de Fair Practice Code niet meer vrijblijvend, en daarom heeft Nest samen met belangenorganisaties De Zaak Nu en Kunsten '92 de afgelopen jaren fors gelobbyd bij overheden en fondsen om voldoende budget vrij te maken voor fair pay. Omdat we met een jong en divers team werken, staat persoonlijke ontwikkeling en kennisoverdracht hoog in het vaandel. Concreet betekent dit dat binnen Nest met personeel, samenwerkingspartners en kunstenaars open gesprekken gevoerd worden over hun werkuren, vergoedingen en ambities. Het resultNu in 2025 verwerkt worden in een HR-beleid, opdat alle afspraken en arbeidsvoorwaarden binnen Nest transparant en bereikbaar zijn voor alle betrokkenen. Daarnaast hebben wij ook in 2024 bij alle tentoonstellingen een volledig honorarium uitgekeerd aan de kunstenaars opdat voldaan wordt aan fair pay. Bovendien hebben wij mede dankzij de bijzondere ruimte in Laak kunstenaars de mogelijkheid kunnen geven om nieuwe of aangepaste kunstwerken te maken.

Governance Code Cultuur

Nest is in januari 2024 overgestapt van het bestuur-model naar het raad-van-toezicht-model, zodat er een duidelijke scheiding is van taken en verantwoordelijkheden. Zowel het bestuur als de Raad van Toezicht (hierna: RvT) van Nest handelen in lijn met de Governance Code Cultuur. Hieronder gaan we in op de principes van deze code.

Waarde scheppen voor en in de samenleving

De RvT heeft in 2023 het initiatief genomen voor het sterker verankeren van de Code in de organisatie. Daaruit kwam voort dat de statuten inmiddels verouderd waren en niet meer volledig aansloten bij de huidige organisatie, bestuursmodel en de Code. Begin 2024 zijn aanpassingen gedaan en gewijzigd op basis van onder andere de nieuwe WBTR-wetgeving, de ANBI-voorwaarden, de Code en natuurlijk de nieuwe bevoegdheden van zowel de RvT als het bestuur. Met deze wijziging is Nest officieel overgestapt naar het nieuwe RvT-model. Inmiddels zijn de verschillende taken en verantwoordelijkheden van de RvT en het bestuur vastgelegd in een Raad van Toezicht en Directie reglement, met behulp van KAeP Notaris. Bij Nest worden verschillende belangen gehoord en staan de deuren van het bestuur en de RvT open indien er vragen of zorgen zijn. De maatschappelijke doelstelling van Nest om Nest, ruimte voor kunst en tentoonstellingen en programma's te maken waarin sociale vraagstukken vanuit verschillende perspectieven worden belicht, staat altijd centraal. De missie die Nest voor zichzelf heeft gesteld wordt nageleefd door zowel het bestuur, de RvT als het team; dit wordt onder andere gewaarborgd door het wekelijkse teamoverleg en de RvT-vergaderingen.

Integer en rolbewust handelen

Tijdens de RvT-vergaderingen van Nest bestaat er een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid binnen de organisatie. Nevenactiviteiten van bestuur en RvT-leden worden in de vergaderingen gemeld en besproken. Als geconstateerd wordt dat er sprake is van belangenverstrengeling, zorgt de betrokken persoon ervoor dat deze zo snel mogelijk wordt opgeheven. De voorzitter van de RvT neemt maatregelen wanneer de betrokken bestuurder of toezichthouder hierin nalatig is. De RvT neemt geen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden over die tot de verantwoordelijkheid van het bestuur behoren, maar denkt of helpt wel actief met specifieke

onderwerpen zoals personeel en de relatie met de DCR. Ook dragen zij buiten Nest actief ambassadeurschap uit. De RvT bespreekt diens functioneren ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van het bestuur en eens per drie jaar onder externe begeleiding. De toezichthouders bespreken ten minste een keer per jaar met de artistiek directeur-bestuurder en zakelijk leider over hun functioneren en de onderlinge samenwerking.

Zorgvuldig besturen

Met het RvT-model zorgen we voor een duidelijke scheiding van taken en verantwoordelijkheden tussen bestuur en toezicht, waarbij het bestuur eindverantwoordelijkheid draagt voor de belangrijkste organisatorische, inhoudelijke en financiële besluiten van de organisatie, en de toezichthouders meer op afstand staan van de dagelijkse operatie. De RvT vervult haar rol als toezichthouder, werkgever, adviseur en ambassadeur op verschillende niveaus van betrokkenheid. De RvT voldoet aan de controlerende taken door middel van de jaarlijkse goedkeuring van het jaarplan, de begroting en jaarrekening. Ook vormt ze een strategisch klankbord bij nieuwe plannen en grote projecten, zoals bij de tijdelijke huisvesting in Laak en de nieuwe meerjarenbeleidsplannen. Om ervoor te zorgen dat het bestuur goed is toegerust op haar taak wordt voor een adequate vervulling van de functie van directeur-bestuurder en haar ontwikkeling geïnvesteerd in cursussen, zoals leiderschapstrainingen. Risicobeheersing en controle is geregeld door jaarlijks de begroting van het volgende boekjaar op tijd te agenderen en te accorderen (oktober), en per kwartaal een financieel managementrapportage te delen met de financieel verantwoordelijke binnen de RvT. Er is sprake van sluitende interne en externe procedures: intern wordt elke RvT-vergadering de financiële stand van zaken en interne organisatie besproken. In 2024 zijn er huisregels opgesteld waarin duidelijk wordt hoe medewerkers, kunstenaars, partners en bezoekers met elkaar dienen om te gaan binnen Nest en is ook gepubliceerd op de website. Ook is er een interne vertrouwenspersoon bekend binnen de organisatie, en zijn wij in gesprek met een externe vertrouwenspersoon die per 2025 zal aantreden.

Goed toezicht hanteren

De RvT leden voeren hun taak onbezoldigd uit. Ook kan de RvT aanspraak maken op bepaalde cursussen in het kader van toezicht houden en kunnen ze deelnemen aan seminars zoals het Jaarlijks Congres Culturele Toezichthouders van de Nederlandse Vereniging Toezicht Cultuur (NVTC). De RvT ontvangt de vergaderstukken een week voor de vergadering en bereidt dit zorgvuldig voor, zodat zij actief, kritisch en op een stimulerende wijze toezicht kunnen houden op de organisatie. Voor de financiële stukken zoals de jaarbegroting en jaarrekening worden aparte afspraken gemaakt met de toezichthouder met financiën in diens portefeuille. De RvT vergadert tenminste vier keer per jaar, op basis van een vooraf opgestelde agenda. Deze agenda wordt opgesteld door de voorzitter, in samenwerking met de directie. De externe accountant is in februari 2024 door de RvT opnieuw benoemd. De RvT bestaat uit personen met uiteenlopende achtergronden en expertises, zoals juridisch, artistiek-inhoudelijk en zakelijk. In de statuten is vastgelegd dat toezichthouders voor maximaal twee termijnen van vier jaar zitting hebben in de RvT. Er is een rooster van aftreden opgesteld, waarin rekening wordt gehouden om de inhoudelijke continuïteit te waarborgen.

Code Diversiteit en Inclusie

Dankzij de resultaten uit het grootschalig onderzoek onder de noemer What's the Problem? (2017) heeft Nest veel geleerd en zijn wij uitgegroeid tot een inclusief opererende kunstinstelling. Volgens een nulmeting van december 2023 (rapportage beleidsscan Code D&I) erkent Nest het belang, de meerwaarde en noodzakelijkheid van diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheidsbeleid en heeft dit tot de kern van de organisatie gemaakt. We zijn gegaan van een 'gedifferentieerde' aanpak (waarbij diversiteit als deelthema of los project apart wordt benaderd) naar een integrale werkwijze. Er bestaat intrinsieke motivatie en commitment van zowel het bestuurs als de RvT op dit punt, en werknemers op alle niveaus binnen Nest voelen zich mede-eigenaar van ons diversiteitsbeleid.

Programma

In onze missie staat het beschreven: wij geloven in de kracht van kunst voor wederzijds begrip en inlevingsvermogen. Altijd komen de kunstenaars, curatoren of andere makers in onze tentoonstellingen en programma's vanuit verschillende achtergronden, met verschillende denkbeelden, meningen en ervaringen. Ook zijn de maatschappelijke vraagstukken die we behandelen belangrijk en representatief voor ons publiek. Nest is enorm wendbaar: we kunnen snel inspelen op de actualiteit en onderwerpen op de kaart zetten. We evalueren met regelmaat of de programmering nog aansluit bij de wensen en behoeften van de mensen die we graag willen bereiken. Dit doen we door publieksonderzoek, maar bijvoorbeeld ook door het inzetten van sleutelfiguren van bepaalde gemeenschappen voor feedback op ons programma.

Publiek

We richten ons actief op een jonge doelgroep – en het lukt ons om deze naar Nest te krijgen. Uit onderzoek is gebleken dat mensen tussen 18 en 38 jaar onder de bezoekers het grootste aandeel hebben. Mede dankzij onze tijdelijke locatie in Laak zien wij deze jonge doelgroep groeien. Veel clubgangers waren nog niet altijd bekend met ons en onze programmering. Wij hopen hen blijvend te verbinden als wij in 2026 teruggaan naar onze locatie in het DCR gebouw.

We zien dat onder jongeren een meerstemmig beleid en een intersectionele aanpak een grotere vanzelfsprekendheid is. Ook betrekken we een oudere generatie actief bij ons programma, door generatie overstijgende programma's te stimuleren en ontwikkelen. We geloven in kennisoverdracht en kruisbestuiving, juist tussen verschillende werelden en generaties. Hier is onze marketing- en communicatiestrategie op aangepast. Ook wat betreft de taal die we gebruiken voor bijvoorbeeld de zaalteksten, website en sociale media schrijven we niet vanuit een kunsthistorisch perspectief, en vermijden we (kunst) jargon.

Personeel

Het team van Nest bestaat uit een jonge en bevlogen groep mensen, die allemaal maatschappelijk betrokken zijn en begrijpen wie de doelgroep is. Ook voor de opbouw van de verschillende tentoonstellingen en programma's bestaat er een fantastische pool van technische mensen, en voor het draaiende houden van Nest zijn we onze gastcuratoren, stagiaires en suppoosten zeer dankbaar. Medewerkers met diverse achtergronden worden proactief bij verschillende aspecten van Nest betrokken, zoals de inhoud van een programma, de gebruikte taal of communicatie-uitingen op sociale media. Bij het bestuur ligt de taak om een inclusief werkklimaat te creëren: een veilige omgeving waar men kan leren van hun fouten en zichzelf kan zijn. Waar we nog meer

op inzetten zijn structurele evaluatiemomenten op het gebied van diversiteit en inclusie rondom evenementen en projecten.

Partners

We werken alleen met partners samen die aansluiten op onze standpunten ten aanzien van diversiteit en inclusie. We zoeken organisaties die ons perspectief kunnen verbreden, en zijn bereid om onze eigen ideeën door partners uit te laten dagen. We laten ons publiek hierdoor kennismaken met een andere doelgroep, en geloven sterk in het opzoeken van dat spanningsveld. Dit is heel duidelijk zichtbaar geworden tijdens onze samenwerking met Club Laak, Bar Laak en restaurant Laak wegens onze tijdelijke locatie in hun gebouw. Doordat wij onze tentoonstellingsruimte openden tijdens de clubnachten konden clubgangers kennis maken met onze presentaties, maar konden onze vaste bezoekers andersom kennis maken met het club leven dankzij de wederkerige communicatie over elkaars programma. Wij streven ernaar in 2025 nog meer toegevoegde waarde uit deze bijzondere samenwerking te halen nu wij nog een jaar langer in Laak blijven.

Zo kan Nest een plek zijn waar veel mensen zich thuis en gehoord voelen. Door samen te werken met mensen en plekken als Farida Sedoc, No Limits! Art Castle, De Regenboog Groep, bibliotheken, Resto VanHarte, Ketikoti Dialoogtafel, Down the Rabbit Hole Festival, AZC's, De Weekendschool, Het Nationale Theater en Rewire verbreden we ook ons eigen artistieke en inhoudelijke perspectief.

Nikita Gale – DRRRUMMMMMRRR (foto Lotte van Uittert)

JAARREKENING 2024

Een gezonde financieringsmix

Naast structurele gemeentelijke en landelijke subsidiegelden, bestaan er meerdere inkomstenbronnen. Nest zorgt voor eigen inkomsten door:

- Entreegelden voor tentoonstellingen en programmering. (Bij Nest is de Museumjaarkaart geldig)
- Verkoop van Nest-merchandise en publicaties.
- Horeca tijdens openingen en evenementen.
- Lessenreeksen voor volwassenen, scholieren en de maandelijks terugkerende workshop 'Verwend Nest' voor kinderen.
- Partnerfinanciering (bijvoorbeeld MOJO, Rijksbouwmeester, KABK)
- Donateurs ('Vrienden van', genaamd Nestors)
- Verhuur van ruimte aan derden
- Inzet van expertise van het Nest-team
- Aanvullende projectfinanciering (bijvoorbeeld Cultuurfonds, Stroom Den Haag, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie)

Door de samenwerkingen is niet alleen onze positie in het veld verstevigd, maar de financiële basis van Nest ook. Door deze financieringsmix hebben we als organisatie veel knoppen om aan te draaien, en wordt Nest steeds wendbaarder met een gezonde liquiditeit.

Reserve, solvabiliteit en liquiditeitspositie

Nest heeft per 2024 een algemene reserve van 82.451 euro en we zijn voornemens een continuïteitsreserve op te bouwen. Nest heeft een bestemmingsreserve van 31.940 euro voor onze identiteit en zichtbaarheid. Met het oog op de terugkeer naar de DCR-locatie aan het De Constant Rebecqueplein, moet ons publiek ons weer weten te vinden, en daarvoor moeten genoeg financiële middelen gereserveerd zijn. Nest oriënteert zich nu ook op het mogelijk kunnen aanhouden van de locatie in Laak.

Nest houdt jaarlijks rekening met een eigen vermogen van 15% van de som van de totale lasten om de continuïteit van de stichting te waarborgen. Onze solvabiliteitsratio is per 31-12-2023 37% en wijst op een goed niveau van financiële stabiliteit. De vlottende activa zijn 1,5 keer groter dan de kortlopende schulden, waarmee we Nest als financieel gezond kunnen beschouwen.

Richtlijnen en indexatie

Nest volgt de Richtlijn Kunstenaarshonorarium en de Richtlijn Functie- en Loongebouw presentatie-instellingen voor beeldende kunst (hierna: Richtlijn), en voert jaarlijks een indexatie door. Zie ook het kopje Fair Practice Code in het hoofdstuk van de naleving van de codes.

De Grote Culturele Netwerkkompetitie (foto GoedFolk)

Toelichting baten en lasten

BATEN

Publieksinkomsten

Er is gratis toegang voor studenten, zorgbegeleiders, 18–, 65+, Museumkaarthouders, ICOM-, Ooievaarspas- en CJP-pasbezitters. Door de verhuizing van Nest naar de nieuwe locatie in Laak is besloten de entreprijs voorlopig niet te verhogen; deze blijft gehandhaafd op €5 in plaats van de eerder voorgenomen stijging naar €6. Daarnaast zorgen we voor andere inkomsten door middel van het organiseren van programma's, workshops en rondleidingen. Bezoekers kunnen bij de ingang gratis wat te drinken krijgen of onze merchandise (tote bags, sokken) kopen. Koffie en thee blijft gratis beschikbaar voor wie dat wil. Bij openingen en evenementen zetten we in op inkomsten vanuit de bar.

Sponsor- en partnerships

Nest heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in verschillende samenwerkingen en sponsormogelijkheden en de inkomsten hieruit zijn elk jaar gegroeid. We genereren daarnaast inkomsten door partnerships met bijvoorbeeld MOJO, Rijksbouwmeester, Johan de Witt scholengroep en gemeente Den Haag.

Overige directe inkomsten

Nest beschikt over een gaststudio en stelt deze beschikbaar aan culturele instellingen. Daarnaast dient Nest als unieke vergader- of eventlocatie omdat mensen midden in onze expositie iets kunnen vieren, bijeenkomen of dineren. Daarnaast is een post opgenomen voor de inzet van de expertise van het personeel van Nest, onder andere voor de Haagse Stadstekenaar en de samenwerkingen met de KABK en Rijksbouwmeester. Voor de verhuizing van Nest van de DCR naar Laak is er een financiële bijdrage gedaan door de gemeente. Een gedeelte van dit bedrag is gereserveerd voor de terugverhuizing in 2025.

Private middelen - particulieren en bedrijven

Nest heeft een culturele ANBI-status. Voor de komende periode gaat Nest hernieuwde aandacht geven aan de zogenoemde Nestors (Vriend van Nest) en mogelijke andere begunstigers, omdat de inkomsten en betrokkenheid hiervan voorheen groter waren. Ook zijn we aangesloten bij de stichting Ik was hier 070, die als doel heeft om nalaten aan Haagse culturele instellingen beter onder de aandacht te krijgen bij particulieren.

Structurele subsidies

Nest ontvangt financiële steun van zowel lokale als landelijke overheden, namelijk de gemeente Den Haag en het Mondriaan Fonds. Momenteel bestaat een derde van de totale inkomsten uit eigen inkomsten, samenwerkingen en private bijdragen en projectsubsidies. Het Mondriaan Fonds indexeert niet.

Incidentele publieke subsidies en private middelen - private fondsen

In het afgelopen jaar heeft Nest subsidies gehonoreerd gekregen van oa Stroom, Het Cultuurfonds en gemeente Den Haag. De subsidies Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Fonds voor Cultuurparticipatie schuiven voor een gedeelte door omdat de activiteiten in meerdere jaren plaatsvinden.

LASTEN

Beheerslasten materieel

De huur van Nest is tot 2024 vastgesteld op 35.500 euro per jaar. Nest huurt daarnaast een gaststudio in het gebouw

van de DCR. Nest voorziet in verschillende verzekeringen voor de organisatie en werknemers, namelijk ziekteverzuim, collectieve ongevallenverzekering, kunstvoorwerpen, bestuurdersaansprakelijkheid, bedrijfsaansprakelijkheid en WEGAS. De verzekeringspremies zijn in het afgelopen jaar gestegen en die trend zet waarschijnlijk door. De reiskosten die in deze post zijn meegenomen zijn de kosten voor het woon-werkverkeer van het vaste medewerkersteam van Nest. De maximaal belastingvrije reiskostenvergoeding was in 2024 23 cent per kilometer. Treinreizen worden vergoed op basis van het tarief van de tweede klasse.

Beheerlasten personeel

Nest volgt vanuit de Richtlijn het loongebouw voor middelgrote en grote instellingen (jaaromzet 500.000 euro en meer), waarvan de maandbedragen zijn gebaseerd op basis van een werkweek van 40 uur per week. Per 2025 gaan we naar een fulltime werkweek van 38 uur. Ook voorziet Nest in pensioenopbouw voor medewerkers in loondienst en zijn er afspraken voor reiskostenvergoedingen en scholing, maar ook in niet-financiële regelingen rondom bijvoorbeeld flexibiliteit in werkuren en laptops. Nest werkt in 2024 voor het eerst met Force Finance, een ervaren collectief van onafhankelijke boekhouders gespecialiseerd in de creatieve sector. In 2024 is een ervaren interim-directeur aangenomen voor de vervanging tijdens een zwangerschapsverlof.

Activiteitenlasten materieel

De nieuwe tentoonstellingsruimte van Nest is groot en industrieel van opzet. Hierdoor vraagt de opbouw van tentoonstellingen om zwaardere producties en constructies, wat de kosten automatisch opdrijft. Daarnaast streeft Nest ernaar om zoveel mogelijk tentoonstellingsmaterialen te hergebruiken of over te nemen van andere instellingen.

Activiteitenlasten personeel

Zoals gezegd volgt Nest voor de salariering de Richtlijn, die per 2024 ook een salarishuis voor zzp-krachten bevat. De verhuizing naar de nieuwe, grotere tentoonstellingsruimte en de bouw van een grote tribune hebben geleid tot een zwaardere belasting voor het technische team. De schaal en complexiteit van de ruimte vragen om intensievere op- en afbouw, wat resulteert in hogere personeelskosten. Daarnaast zijn de uurkosten van het technisch team recent geïndexeerd, wat de totale kosten verder heeft verhoogd. Voor het betalen van de kunstenaars hanteren we de Richtlijn Kunstenaarshonoraria. In 2024 hebben we 69.724 euro aan honoraria betaald aan kunstenaars.

Communicatie en marketing

Nest blijft in de toekomst investeren in zichtbaarheid ten behoeve van onze bezoekersaantallen en positionering. In 2024 hebben we ons vooral gefocust op de uitrol van onze nieuwe identiteit en website en communicatiestrategie rondom de nieuwe locatie.

Kennis en netwerk

Nest heeft een professioneel netwerk opgebouwd en is lid van verschillende verenigingen. We behouden lidmaatschappen bij de Museumvereniging (museumkaart), De Zaak Nu, Kunsten '92 en het Directieoverleg Haagse Musea. Met deze netwerken kan Nest optrekken bij gezamenlijke lobby's naar de gemeente, fondsen en het Rijk. Het is van groot belang dat we continu investeren in de ontwikkeling van onze werknemers. Dit is een breed gedragen wens van zowel werkgevers als van werknemers (inclusief betrokken zzp'ers).

